

Udenhout 10-11-2023

Aan: College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg.

Van: Dorpsraad Udenhout.

Onderwerp: Zienswijze op concept Koersdocument Oostflank

Geacht College van B&W van de gemeente Tilburg,

Allereerst willen wij waardering uitspreken over het feit dat er een koersdocument is. Het feit dat er richting en uitgangspunten geformuleerd worden die verder gaan dan enkele jaren juichen wij toe. Daarmee ontstaat er een continuïteit in beleid waar onzes inziens ook behoefte aan is. Veel te ontwikkelen beleid vergt een veel langere horizon dan een verkiezingsperiode. Wij denken dat continuïteit in beleid ook bijdraagt aan vertrouwen in de overheid.

Wij willen graag allereerst een reactie geven op het proces, vervolgens geven wij een inhoudelijke reactie.

Wij waarderen het dat de gemeente een besturingsfilosofie heeft dat zij burgers wil betrekken in haar beleid, wijkgericht wil werken en participatie beoogt. Ook in dit proces zijn wij als Dorpsraad intensief geïnformeerd bij het tot stand komen van dit koersdocument. Herhaalde malen is onze reactie gevraagd en hebben wij input geleverd. Dat de gemeente onze input serieus neemt blijkt onder meer uit het feit dat de sluiting van de Heusdensebaan naar de N65 van de baan is. Dit naar aanleiding van het nader verkeerskundig onderzoek dat is uitgevoerd naar aanleiding van zorgen en bezwaren van zowel de coöperatie Biezenmortel als de Dorpsraad Udenhout.

Toch zijn wij teleurgesteld dat van verschillende andere voor ons belangrijke punten bijna niets terug te vinden is. Datgene wat wel is opgenomen is vaag en weinig concreet geformuleerd. Hoewel wij begrijpen dat harde cijfers niet in een koersdocument thuishoren, kan ook een ambitie of koers stevig en duidelijk worden verwoord. In onze inhoudelijke reactie geven wij hiervan voorbeelden. Als Dorpsraad lezen we een groot deel van onze inbreng niet terug in het concept koersdocument. Wij verwachten, zeker als dit in overleggen is toegezegd, dat punten daadwerkelijk worden opgenomen in het koersdocument. Daar waar het gemeentebestuur vindt dat zij dit niet op kunnen of willen op

kunnen nemen, verwachten wij bij participatie dat beargumenteerd wordt waaróm een en ander niet is opgenomen. Dán is er sprake van échte participatie.

Vanuit die gedachte zijn wij benieuwd op welke wijze wij een reactie op dit schrijven zullen krijgen. Wij hopen dat daaruit blijkt dat men in Tilburg échte participatie nastreeft en dat onze punten ofwel worden opgenomen ofwel worden beargumenteerd afgewezen worden. Hoe dit proces zal lopen zal ook van grote invloed zijn op onze toekomstige houding en relatie naar de gemeente.

Inhoudelijke reactie

Dorpsraad Udenhout leest in het koersdocument mooie nieuwe kansen voor Udenhout. Zeker op het gebied van de woningbouw, het nieuwe station en de recreatievoorzieningen. Deze nieuwe kansen gaan echter ook gepaard met nieuwe zorgpunten. De Dorpsraad kan dan ook alleen instemmen met en achter het koersdocument kunnen staan wanneer een aantal zaken worden opgenomen dan wel scherper worden geformuleerd. Deze punten leest u in willekeurige volgorde, hieronder:

1. Diverse verkeersdeskundigen onderzoeken wijzen uit dat de verkeersintensiteit in Udenhout vele malen hoger is dan wenselijk. In het concept is “autoluw” de koers. Echter, de beoogde ontwikkelingen zullen de verkeersdruk eerder doen toenemen dan afnemen. In het koersdocument willen wij opgenomen zien dat **de verkeersintensiteit in de dorpskern sterk terug moet worden gebracht ten opzichte van de huidige situatie**. Daarbij willen we benadrukken dat dat we onder dorpskern in principe alle hoofdstraten binnen de kern verstaan.
Als in dit document geen ruimte is voor harde getallen en toezeggingen kunnen ten aanzien hiervan wel degelijk stevige ambities worden opgenomen, zoals een verhouding ten opzichte van de huidige situatie en het aansluiten op (CROW-) richtlijnen die passen bij een dorpsse 30km zone. Daarnaast ambities opnemen over het weren van doorgaand- en vrachtverkeer in de dorpskern.
De maatregelen die voorgesteld zijn op grond van eerdere onderzoeken moeten onderdeel uitmaken van de koers.
2. Definitieve instemming kan pas wanneer we een **integrale en finale doorrekening hebben gezien van de verkeerseffecten van het definitieve plan**. Daarbij willen we weten wat de verwachte hoeveelheid verkeer is door de dorpskern en ontsluitende wegen wanneer er woningbouw bijkomt, een station komt, de Koningsoordlaan doorgetrokken wordt, de Mortel aangesloten wordt enz. Zowel inclusief als exclusief externe factoren en aannames zoals mobiliteitstransitie, parkeerambitie in Tilburg centrum en andere ontwikkelingen.
In aansluiting hierop moet opgenomen worden dat de **verkeersintensiteit jaarlijks gemonitord wordt. Als blijkt dat de verkeersintensiteit ondanks de maatregelen niet afneemt moeten aanvullende of nieuwe maatregelen worden genomen**

3. Het doortrekken van de Koningsoordlaan moet gebeuren ten gunste van Udenhout en Berkel-Enschot en niet voor (inter)regionaal verkeer. Wij staan dan ook achter de keuze om deze weg aan de rand van de Udenhoutse kern aan te sluiten op de Kreitenmolenstraat. De locatie van de (de aansluiting van) deze weg roept echter veel vragen en onrust op. Evenals de koppeling met de Mortel via het industrieterrein. Zo bleek ook tijdens de informatieavond op 1 november jl. dat de randweg-functie van de Mortel zowel vragen als zorgen oproept. Dit vraagt in het definitieve koersdocument om **specifieke onderbouwing en toelichting van de doorgetrokken Koningsoordlaan tot en met de Mortel**. Onder meer duidelijkheid over mogelijke locatie, het beeld dat bij dit type weg, de verkeerintensiteit (ten opzichte van nu), ruimte voor snelheid remmende maatregelen enz. Hierbij moet ten minst ook de suggestie voor een **alternatieve routing via Brabantse Hoek en Gommelsestraat** (zoals genoemd tijdens de informatieavond en in diverse schriftelijke reacties) serieus overwogen worden, doorgerekend en onderbouwd worden.
4. Het afsluiten van de Heusdensebaan richting de N65 leidt volgens adviesbureau Goudappel tot een onaanvaardbare toename van de verkeersdruk in Udenhout. **In het definitieve koersdocument mag deze optie dan ook niet meer terugkomen.**
5. Een koers is een richting. Maar de volgorde waarin zaken gerealiseerd worden zijn minstens zo belangrijk. Ruimtelijke ordening zoals woningbouw en een mogelijk station vergen randvoorwaarden zoals ontsluitingswegen van woonwijken ontsluitingswegen tussen de dorpen en verkeersmogelijkheden van en naar een mogelijk nieuw station parkeervoorzieningen enz. In het definitieve koersdocument willen we terugzien dat **bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen deze (infrastructurele) randvoorwaarden vóóraf of tenminste gelijkmatig gerealiseerd worden.**
6. Naast de volgorde is ook de snelheid van ontwikkelingen van belang. Wanneer de woningbouw té snel gaat dan heeft dit eerder een aanzuigende werking op mensen van buiten het dorp, waardoor er minder ruimte overblijft voor de woon carrière c.q. levensloop van de eigen jeugd en ouderen. **In het hoofdstuk Wonen moet hier aandacht aan worden besteed.**
7. In het Koersdocument wordt uitvoerig ingegaan op uitbreiding van het aantal woningen. Hierbij dient opgenomen te worden dat **het voorzieningenniveau in het dorp passend mee dient te groeien**. Daarbij is te denken aan onderwijs, kinderopvang, ontmoetings-, kunst-, cultuur-, sport- en speelfaciliteiten maar ook aan voldoende zorgvoorzieningen.
8. Udenhout heeft relatief veel ruimte voor inbreiding. De kansen hiervoor zijn vrij beperkt opgenomen in het concept. Ook wordt vrijwel niet ingegaan op de beoogde typering van de woningbouw. Uit het koersdocument moet blijken dat woningbouw

moet aansluiten op het **dorpse karakter** en dat zéér beperkt ruimte is voor appartementen en andere gebouwen hoger dan 3 of 4 bouwlagen.

9. De fiets heeft een duidelijke plek in het koersdocument. Echter, alleen ten dienste van de stations en de natuur- en recreatievoorzieningen. Voor Udenhout liggen belangrijke voorzieningen niet alleen “in de eigen achtertuin” maar in grote mate in Tilburg. Een ambitie met betrekking tot fietsverbindingen voor onderwijs werk en recreatie in Tilburg ontbreekt. **Udenhout verdient veilige, snelle en comfortabele fietsverbindingen met onderwijsvoorzieningen, werkgelegenheid en (het centrum) van Tilburg.**
10. In het koersdocument is ook niets opgenomen over het fietsen in de dorpskern. Dit moet veiliger én aantrekkelijker gemaakt te worden. Dit is een randvoorwaarde wil het station in Udenhout een succes worden. En om de mobiliteitstransitie bij de eigen inwoners op gang te krijgen. Bovendien kan dit samengaan met verkeersmaatregelen en het autoluw maken van de kern. **Veilig en aantrekkelijk fietsen in het dorp moet een expliciete plek krijgen in het koersdocument.**
11. In aanvulling op het voorgaande moet opgemerkt worden dat er sterk draagvlak in het dorp is om ook kritisch te kijken naar eigen verkeersgedrag en autogebruik. Dit vraagt wel om goede alternatieven. De fiets is er daar één van, maar **ambities op het gebied van deelmobiliteit (zoals deelauto's) kunnen versterkt en versneld worden door deze te stimuleren.** Ook is er draagvlak om extremere maatregelen zoals fietsstraten of zelfs voetgangerszones in de kern nader te verkennen.
12. De locatie van het station is een groot bepalend element in de gehele koers. **Wij dringen aan op een zéér spoedige keuze voor de stationslocatie.** De onzekerheid hierover betekent ook onzekerheid over de gevolgen van de locatiekeuze. Zo levert de arcering aan de Mortel (mogelijke locatie sportvelden) vragen op. Tot waar lopen deze ontwikkelingen en wat is het beeld dat men van dit gebied heeft? En gaan deze ontwikkelingen ook door als de huidige sportvelden niet hoeven te wijken voor een station? Of gaan de sportvelden zondermeer verhuizen ten gunste van woningbouw? Wanneer in het definitieve koersdocument (nog) geen definitieve stationslocatie te geven is moet **voor beide locatieopties een scenario worden opgenomen.** Tevens moet (al dan niet) globaal het scenario beschreven zijn wanneer onverhoopt **het station er (voorlopig) helemaal niet komt.**
13. De arceringen/aanduidingen van het gebied ten oosten van de weg de Mortel zorgen voor veel onduidelijkheid. De “potentiële ontwikkellocaties” in het hoofdstuk Wonen suggereren dat aan de oostzijde van de Mortel (of aan de zijde van de Kreitenmolenstraat) een uitbreidingswijk komt. In de koers per kern is het gebied tussen de Mortel en het spoor aangeduid als “alternatieve locatie sportvelden” en “definitieve groene dorpsrand maken”. In de koerskaarten ‘Natuur’, ‘Bossen’, en ‘Landbouw’ wordt hetzelfde gebied gereserveerd voor natuur inclusieve landbouw.

Ook valt dit gebied samen met de bufferzone van 500 meter rondom Natura 2000 gebieden en is het gebied door de Provincie aangeduid als 'Groen-Blauwe mantel' en 'Attentiezone Waterhuishouding'. **Dit gebied vraagt om een duidelijke en specifieke afbakening en uitwerking van de ambities.**

14. Er is veel aandacht voor de natuur en dat vinden we als Dorpsraad ook zeker belangrijk. Voor Udenhout is het buitengebied echter ook een belangrijk werkgebied en voor velen van economisch belang.
Het begrip 'natuurinclusief' komt regelmatig terug, maar is nauwelijks gedefinieerd. Hierdoor is niet duidelijk welke ambities of juist beperkingen deze term beschrijft. **De invulling van dit begrip 'natuurinclusief' en daarmee het beleid voor grote delen van het buitengebied dient in nauwe samenwerking met de betrokken ondernemers en agrariërs in het buitengebied te worden opgesteld.** Daarbij willen wij **scherper geformuleerd zien dat daarbij het uitgangspunt is dat economisch haalbaar ondernemen mogelijk moet blijven en dat de gemeente daar haar medewerking aan verleend.** Met de coöperatie Biezenmortel is afgesproken dat zij samen met de gemeente een formulering op dit onderdeel voor het koersdocument opnemen. Dezelfde formulering willen wij dus voor Udenhout opgenomen zien.
15. Het uitgangspunt dat de dorpen niet aan elkaar mogen groeien onderschrijven wij. De minimale afstand van 750 meter is hiervoor opgenomen. Deze afstand is wat ons betreft al heel gering. Wij zien graag opgenomen dat waar de afstand nu méér is, **de grotere afstanden gehandhaafd blijven.** Waar deze afstand in het gedrang komt zien we graag terug in de kaart.
16. Het accent in het koersdocument ligt op de ruimtelijke ontwikkelingen en de infrastructuur. Niet aan bod komt dat deze ontwikkelingen en infrastructuur ook belangrijk is voor de sociale cohesie in het dorp en dat wijzigingen in de infrastructuur ook effecten heeft op de sociale cohesie en daarmee ook op de leefbaarheid in het dorp. **Wij zien graag opgenomen dat deze aspecten bij de uitwerking van plannen een belangrijke rol speelt in de afwegingen.**
17. In aansluiting op ons vorige punt: Het hart van Udenhout wordt nu gevormd door een verkeersknooppunt. Udenhout ontbeert een écht dorpshart. Al vaker is er sprake van dat een onderzoek in Udenhout moet plaatsvinden om te komen tot een goede, aantrekkelijke dorpskern met voldoende ontmoetingsmogelijkheden. **In een koersdocument dat richtinggevend is naar 20240 moet een visie op de dorpskern en ontmoetingsmogelijkheden expliciet opgenomen zijn.**

Deze standpunten worden breed uitgedragen in het dorp, zo blijkt uit de vele reacties die Dorpsraad Udenhout heeft mogen ontvangen. Hiervoor hebben wij het koersdocument niet alleen besproken met onze adviesraden, maar vooral veelvuldig onder de aandacht van de

bevolking van Udenhout gebracht, waarbij we een enquête hebben uitgevoerd. Ook de reacties naar aanleiding van de openbare bijeenkomst op 1 november jl. zijn meegenomen.

Wij gaan er dan ook, als Dorpsraad Udenhout, vanuit dat u onze punten aandachtig behandeld en verwerkt in de definitieve versie van het Koersdocument, welke ter besluitvorming aan de gemeenteraadsleden wordt voorgelegd. Wij zullen dit schrijven ook verspreiden onder de diverse fracties van de gemeenteraad.

Graag zien wij u reactie tegemoet. Hierbij verzoeken wij u aan te geven waar en op welke wijze het Koersdocument wél of niet wordt aangepast naar aanleiding van onze inbreng.

Met vriendelijke groet,

Dorpsraad Udenhout

In CC naar: Coöperatie Biezenmortel

Dorpsraad Berkel-Enschot

Wethouder R. Grashof

Wethouder M. van Asten

Wethouder B. van de Pol

Woordvoering@tilburg.nl

Raadsfracties Gemeente Tilburg.